

Spis treści

Wprowadzenie	11
1. Narodziny spółdzielczości kredytowej w Europie i rozwój banków spółdzielczych w Polsce – <i>Eugeniusz Gostomski</i>	19
1.1. Przedspółdzielcze instytucje kredytowe	19
1.2. Korzenie ideowe spółdzielczości	20
1.3. Narodziny spółdzielczości kredytowej w Europie	22
1.4. Różnice pomiędzy bankami ludowymi Schulze-Delitzscha i kasami Raiffeisena ..	23
1.5. Początki polskiej spółdzielczości bankowej i jej rozwój w okresie rozbiorów (1861-1918).....	25
1.5.1. Zabór pruski	25
1.5.2. Zabór austriacki.	26
1.5.3. Zabór rosyjski	27
1.6. Spółdzielczość bankowa w okresie międzywojennym (1918-1939)	28
1.7. Odbudowa spółdzielczości bankowej po II wojnie światowej i funkcjonowanie spółdzielni kredytowych w latach 1945-1975	29
1.8. Banki spółdzielcze w schyłkowym okresie gospodarki socjalistycznej (1975-1989).....	31
1.9. Transformacja spółdzielczości bankowej w latach 90. XX wieku	32
Bibliografia	37

2. Specyfika działalności i wyniki finansowe sektora banków spółdzielczych w Europie – <i>Agnieszka Alińska</i>.	39
2.1. Specyfika i zakres działalności spółdzielczych grup bankowych	40
2.2. Struktury organizacyjne bankowości spółdzielczej w krajach Unii Europejskiej	42
2.3. Wyniki finansowo-ekonomiczne spółdzielczych grup bankowych w krajach UE.	44
Bibliografia	51
3. Funkcjonowanie i znaczenie banków spółdzielczych w wybranych krajach europejskich – <i>Eugeniusz Gostomski</i>.	53
3.1. Rola banków spółdzielczych w krajach Unii Europejskiej.	53
3.2. Strategia rozwoju banków spółdzielczych w Europie	56
3.2.1. Strategia rozwoju w oparciu o rynek krajowy	58
3.2.2. Strategia ekspansji na rynki zagraniczne.	59
3.2.3. Strategia międzynarodowej kooperacji	59
3.3. Odporność lokalnych banków spółdzielczych na globalny kryzys finansowy.	60
3.4. Spółdzielczy sektor bankowy w Niemczech.	63
3.5. Holenderska Grupa Rabobank	68
3.6. Banki spółdzielcze w Hiszpanii.	73
3.7. Szwajcarskie banki Raiffeisena w 2010 roku.	79
Bibliografia	85
4. Unie kredytowe w Stanach Zjednoczonych – znaczenie krajowe i międzynarodowe – <i>Teresa Orzeszko</i>.	87
4.1. Unie kredytowe jako element sektora finansowego w Stanach Zjednoczonych	87
4.2. Pojęcie i typy unii kredytowych w Stanach Zjednoczonych.	89
4.2.1. Istota amerykańskich unii kredytowych.	89
4.2.2. Typy amerykańskich unii kredytowych	90
4.3. Krajowe znaczenie sektora unii kredytowych w Stanach Zjednoczonych	95
4.4. Amerykańskie unie kredytowe na tle światowego sektora unii kredytowych	102
Bibliografia	106
5. Zasady funkcjonowania i wybrane uwarunkowania regulacyjne polskich unii kredytowych – <i>Maria Magdalena Golec</i>.	107
5.1. Zasady funkcjonowania unii kredytowych a specyficzne regulacje spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w Polsce	108
5.2. Nadzór finansowy i system gwarantowania depozytów spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych	113

5.3. Typy nadzoru nad uniami kredytowymi na świecie a aktualne i proponowane rozwiązania w Polsce	114
5.4. Systemy gwarantowania depozytów w uniach kredytowych i w Polsce	116
Bibliografia	121
6. Problemy konkurencyjności banku spółdzielczego – Grażyna Woźniewska	123
6.1. Specyfika konkurencyjności polskich banków spółdzielczych	124
6.2. Otoczenie konkurencyjne banku spółdzielczego	128
6.3. Współczesne źródła przewag i zagrożeń konkurencyjności banku spółdzielczego	133
Bibliografia	138
7. Dylematy marketingu banków spółdzielczych – Grzegorz Kotliński	139
7.1. Organizacja i tożsamość sektora banków spółdzielczych	140
7.2. Pozycja rynkowa sektora banków spółdzielczych na polskim rynku usług bankowych	144
7.3. Strategiczne dylematy bankowości spółdzielczej w Polsce	147
7.4. Działalność marketingowa banków spółdzielczych	149
7.5. Wybrane, praktyczne wskazówki kształtowania działalności marketingowej banków spółdzielczych	153
Bibliografia	161
8. Sytuacja ekonomiczna banków spółdzielczych i ich kondycja na tle konkurencji komercyjnej – Mariusz Zygierewicz	163
8.1. Podstawowe zmiany w bilansie banków spółdzielczych	163
8.1.1. Suma bilansowa banków spółdzielczych	163
8.1.2. Struktura aktywów banków spółdzielczych	165
8.1.3. Analiza należności od sektora niefinansowego	169
8.1.4. Struktura pasywów	173
8.2. Wynik finansowy banków spółdzielczych	178
8.2.1. Dochody odsetkowe	178
8.2.2. Dochody pozaodsetkowe	179
8.2.3. Koszty działania	181
8.2.4. Wynik finansowy	183
8.3. Wybrane wskaźniki efektywności działania	183
8.4. Działania sekcji banków spółdzielczych ZBP na rzecz poprawy wyników finansowych banków	184
Bibliografia	188

9. Banki spółdzielcze jako instytucje finansujące działalność rolniczą w Polsce	
– <i>Anna Rosa</i>	189
9.1. Poziom kredytowania działalności rolniczej przez banki w Polsce	190
9.2. Rola sektora banków spółdzielczych w kredytowaniu preferencyjnym rolnictwa w Polsce	195
Bibliografia	202
 10. Bank spółdzielczy na rynku obligacji Catalyst w Polsce – <i>Janusz Cichy</i>	205
10.1. Kapitał banku jako podstawa bezpiecznego funkcjonowania	205
10.2. Obligacja jako dłużny papier wartościowy emitowany przez bank spółdzielczy	210
10.3. Catalyst jako system obrotu obligacjami banków spółdzielczych	214
10.4. Rynek obligacji banków spółdzielczych w Polsce	216
Bibliografia	221
 11. Zarządzanie ryzykiem we współczesnej bankowości spółdzielczej	
– <i>Wiesław Żółtkowski</i>	223
11.1. Wdrożenie NUK w bankach spółdzielczych	224
11.1.1. Co było przed NUK?	224
11.1.2. Czym jest ryzyko bankowe?	225
11.1.3. Rola instytucji nadzoru, banków zrzeszających i banków spółdzielczych	226
11.2. Dostosowanie metod i procedur zarządzania ryzykiem do możliwości i potrzeb banków spółdzielczych	227
11.3. Praktyka skutecznego zarządzania ryzykiem w bankach spółdzielczych	227
11.3.1. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem bankowym	228
11.3.2. Ryzyko kredytowe	230
11.3.3. Ryzyko koncentracji	233
11.3.4. Ryzyko operacyjne	234
11.3.5. Ryzyko płynności	235
11.3.6. Ryzyko stopy procentowej	235
11.3.7. Ryzyko kapitałowe	236
11.3.8. Ryzyko braku zgodności	237
11.3.9. Inne rodzaje ryzyka	237
11.4. Wyzwanie dla banków spółdzielczych wobec Bazylei III	238
Bibliografia	241

12. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w banku spółdzielczym	
– <i>Dariusz Garczyński</i>	243
12.1. Istota ryzyka operacyjnego	243
12.2. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w banku spółdzielczym	247
12.2.1. Struktura organizacyjna na potrzeby zarządzania ryzykiem operacyjnym	247
12.2.2. Procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym	249
12.2.3. Identyfikacja i pomiar ryzyka operacyjnego	249
12.2.4. Monitorowanie ryzyka operacyjnego	255
12.2.5. Raportowanie ryzyka operacyjnego	256
12.3. Niektóre problemy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym w banku spółdzielczym	256
Bibliografia	258
13. Problemy informatyzacji działalności banków spółdzielczych	
– <i>Grzegorz Kotliński</i>	261
13.1. Systemowe uwarunkowania informatyzacji sektora banków spółdzielczych w Polsce	261
13.2. Funkcje i cechy systemów informatycznych stosowanych w bankach spółdzielczych	263
13.3. Ryzyko i bezpieczeństwo informatyzacji działalności banków spółdzielczych . .	268
13.4. Wybrane dylematy organizacyjne przebiegu procesów informatyzacji banków spółdzielczych	271
13.5. Plasowanie usług bankowości elektronicznej w ofercie banków spółdzielczych w Polsce	274
Bibliografia	278
14. Polska bankowość spółdzielcza – wczoraj, dziś i jutro – <i>Anna Szlągowska</i> . .	281
14.1. Idea spółdzielczości a rozwój bankowości spółdzielczej	282
14.2. Idea członkostwa w europejskiej bankowości spółdzielczej	285
14.3. Banki spółdzielcze a kwestia wykluczenia finansowego	289
14.4. Wyzwania stojące przed polską bankowością spółdzielczą	291
14.5. 150 lat polskiej bankowej spółdzielczości – i co dalej?	294
Bibliografia	299
Zakończenie	301